

ČESKÁ **ČNB** NÁRODNÍ BANKA

VĚSTNÍK

Částka 10

Ročník 1998

Vydáno dne 26. května 1998

O b s a h :

ČÁST OZNAMOVACÍ

10. Úřední sdělení České národní banky

Výklad ustanovení § 38 odst. 6 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění zákona č. 16/1998 Sb. (malá novela).

Třídící znak							
2	1	0	9	8	6	2	2

ÚŘEDNÍ SDĚLENÍ ČESKÉ NÁRODNÍ BANKY

Výklad ustanovení § 38 odst. 6 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění zákona č. 16/1998 Sb. (malá novela)

Ustanovení § 38 odst. 6 bylo do malé novely zařazeno dodatečně pozměňovacím návrhem Senátu a není tedy v důvodové zprávě komentováno. Česká národní banka proto v zájmu jednotného postupu bank podává k ustanovení § 38 odst. 6 následující výklad. Česká národní banka zároveň v tomto úředním sdělení stanoví doporučené postupy, které byly vypracovány po dohodě s vybranými bankami.

I. Výkon rozhodnutí

Cílem první věty ustanovení je usnadnit provedení výkonu rozhodnutí příkázáním pohledávky z účtu u banky. Podle § 261 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších zákonů (o. s. ř.) označí oprávněný v návrhu na výkon rozhodnutí podle možnosti i číslo účtu, z něhož má být pohledávka odepsána. Nové ustanovení zákona o bankách má rozšířit možnosti oprávněného, neboť soud dle o. s. ř. není povinen bankovní spojení povinného zjišťovat.

Oprávněnou osobou je v malé novele míněna osoba fyzická i osoba právnická, jestliže je oprávněným ve smyslu o. s. ř. Ustanovení se nevztahuje na orgány, které mají právo na informace od banky podle § 38 odst. 3 (např. finanční orgány, orgány sociálního zabezpečení).

Žadatel je povinen oprávněnost svého požadavku bance doložit, a to pravomocným exekučním titulem opatřeným doložkou vykonatelnosti

vydaným k tíži povinného, na jehož účet je dotaz učiněn. Exekucním titulem je např. rozhodnutí soudu nebo správního orgánu, platební výměr zdravotní pojišťovny, notářský zápis uznání dluhu (§ 274 písm. e/ o.s.ř.). Exekucní titul musí být bance předložen buď v originále nebo jako úředně ověřená kopie.

Za účelem prokázání oprávněnosti požadavku se bankám doporučuje dále požadovat prohlášení oprávněné osoby, že její požadavek souvisí s výkonem rozhodnutí; toto prohlášení může být součástí žádosti o informaci. Banky tuto souvislost nezkoumají, stejně jako skutečnost, že povinnost uvedená v exekucním titulu nebyla ještě v plném rozsahu splněna.

K usnadnění vyhledávání účtů povinného je vhodné, aby oprávněná osoba podle možnosti do žádosti uvedla IČO nebo rodné číslo (datum narození) povinného.

Po ověření oprávněnosti požadavku na informaci banka sdělí žadateli bankovní spojení všech účtů, které povinnému vede, s uvedením druhu účtu (běžný, vkladový).

II. Chybné směřování platby

Smyslem druhé věty ustanovení je umožnit podání informací osobě, která chybně vystavila platební instrument, přičemž v důsledku tohoto omylu byly peněžní prostředky připsány na existující účet jí neznámého příjemce - klienta některé z bank v ČR. Tato osoba zná bankovní spojení účtu, na který byly peněžní prostředky připsány, avšak nezná identifikační údaje majitele tohoto účtu, které potřebuje k navázání kontaktu s ním, resp. k podání žaloby na bezdůvodné obohacení.

Žadatelem a příjemcem informace může být fyzická nebo právnická osoba - majitel účtu, z něhož byly chybně směřované peněžní prostředky

odepsány, nebo osoba oprávněná jednat za majitele účtu, popř. osoba, která chybně směrované peněžní prostředky složila v bance v hotovosti.

V zájmu jednotného přístupu bank k žadatelům o informaci doporučuje Česká národní banka následující postupy.

Žadatel se může obrátit na banku, která vede jeho účet, z něhož byly chybně směrované peněžní prostředky odepsány, popř. u níž byly peněžní prostředky složeny v hotovosti (dále jen "banka plátce") i na banku, která vede účet příjemce chybně směrovaných peněžních prostředků (dále jen "banka příjemce"). Banka příjemce, která bude informaci o příjemci podávat, v každém konkrétním případě posuzuje, zda žadatel prokázal své právo na informaci v souladu s ustanovením § 38 odst. 6. Žadatel k tomu účelu v žádosti adresované bance příjemce uvede prohlášení k okolnostem případu, jímž potvrzuje zákonnou oprávněnost svého požadavku.

Obrátí-li se žadatel na banku plátce, tato banka provede kontroly, o nichž vystaví žadateli písemné potvrzení obsahující následující skutečnosti

a) potvrzení, že žadatel je majitelem účtu, z něhož byly chybně směrované peněžní prostředky odepsány, nebo osobou oprávněnou za majitele účtu jednat, popř. osobou, která chybně směrované peněžní prostředky složila v bance plátce v hotovosti;

b) přesnou identifikaci příslušné položky včetně potvrzení, že platba byla bankou plátce provedena.

Banka plátce uvede v potvrzení kontaktní osobu (včetně spojení), která k němu může poskytnout případné další informace.

Banka plátce zpravidla žadateli doporučí, aby se obrátil se žádostí o informaci na banku příjemce a předložil jí rovněž výše uvedené potvrzení. Za tím účelem žadateli vrátí jeho žádost včetně prohlášení k okolnostem případu (podle potřeby si pořídí jeho kopii). Banka plátce může též pro žadatele podání informace od banky příjemce zprostředkovat.

Obrátí-li se žadatel na banku příjemce, vyžádá si tato banka potvrzení banky plátce ve výše uvedeném rozsahu nebo, uzná-li žadatelem předložené doklady za dostatečné, může poskytnout informaci bez součinnosti banky plátce.

Originál žádosti o informaci s prohlášením k okolnostem případu a potvrzení banky plátce uloží do své dokumentace vždy banka příjemce, i když žádost byla původně uplatněna u banky plátce.

Pokud banka plátce zprostředkuje žadateli podání informace od banky příjemce, adresuje banka příjemce odpověď žadateli přímo a banku plátce uvědomí (např. kopií dopisu) o tom, jak byla žádost vyřízena.

III. Obecně k bodům I a II

V případech upravených první i druhou větou ustanovení banka požaduje vždy písemnou žádost. Žadatel se může obracet osobně nebo korespondenčně na kteroukoli pobočku banky (popřípadě na bankou k tomu určené místo). Banka je však oprávněna korespondenční způsob jednání vyloučit.

Banka si před podáním informace ověřuje shodnost identifikace (včetně adresy) osoby uvedené v žádosti a v exekčním titulu nebo v potvrzení banky plátce popř. dalších dokumentech. Doklady, které banka požaduje k prokázání právní existence žadatele - právnické osoby, by neměly být starší tří měsíců.

Banka podá informaci žadateli vždy písemnou formou; odpověď mu předá osobně nebo zašle korespondenčně.

V případě vážnějších pochybností může banka sdělení údajů odmítnout; žadatel může prosazovat své právo na podání informace prostřednictvím soudu.

Banky zveřejní výši úhrady věcných nákladů za podání informace.

V zájmu dodržování zákona je nutné, aby si banky poskytovaly vzájemně součinnost.

Z povahy obou případů řešených § 38 odst. 6 vyplývá, že pro účely výkonu rozhodnutí je relevantní především bankovní spojení, zatímco osoba, která směřovala chybně peněžní prostředky na účet, bude požadovat sdělení identifikačních údajů o majiteli účtu. V tomto smyslu je třeba chápat a interpretovat příslušné ustanovení, které spojením obou problémů do jednoho odstavce může být zavádějící.

Při vkládání ustanovení § 38 odst. 6 byla opomenuta úprava ustanovení § 39 odst. 1 v tom smyslu, že do poslední věty mezi důvody ke zproštění mlčenlivosti nebyl zahrnut § 38 odst. 6. Česká národní banka doporučuje v duchu zákona používat zproštění mlčenlivosti i v případech podle tohoto ustanovení.

Viceguvernér
Ing. Kysilka, CSc., v. r.

Odpovědný zaměstnanec:
JUDr. Žlebková, tel: 2441 3463